

Dansk Herniedatabase: Sikre superviserede operationer på offentlige sygehuse

Der er en stigning i andelen af operationer, der udføres som superviserede operationer på offentlige sygehuse. Disse ser ud til at være lige så sikre som ikke-superviserede operationer målt på genindlæggelser og re-operation.

Resultat fra årsrapporten, 1. januar – 31. december 2023.

Dansk Herniedatabase (DHDB) fra Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP).

Supervision er en væsentlig faktor i uddannelsen af kommende kirurger, hvorfor andelen af superviserede operationer er opgjort i årsrapporten. Supervision foretages altovervejende på offentlige hospitaler, hvor det er væsentligt, at yngre kirurger har operationer med lav kompleksitetsgrad at lære fra, uden at det går patienterne dårligere, når der er tale om superviseret operation. Ikke-superviserede operationer er udført af kirurger, der er tilstrækkeligt erfarne til at de ikke har behov for supervision.

Derfor har det været en bekymring i styregruppen, at flere hernieoperationer gennem de seneste år udføres på privathospitalerne. I den aktuelle årsrapport har privathospitalerne udført 35 % af operationer for umbilikale eller epigastrielle hernier. For inguinalhernier var andelen af operationer udført på privathospitaler i 2022 41 %. I 2023 blev 76% af alle inguinalhernier blev opereret som laparoskopisk eller robotkirurgi, og som åben operation hos 23 %.

For umbilikale hernier var andelen af superviserede operationer på de offentlige sygehuse 42,3 %. Privathospitalerne udførte operation for umbilikale eller epigastrielle hernier i 1.235 tilfælde. For inguinalhernier på de offentlige sygehuse var 29,5 % superviserede i 2023. I samme periode blev 43 % af inguinalhernieoperationerne udført på privathospital.

I tabellen er opgjort, hvordan det er gået patienter efter superviseret operation sammenlignet med ikke-superviseret operation for tilsvarende hernietyper. Effektmål i tabellen er genindlæggelse og re-operation. For umbilikalhernier er der tale om re-operation indenfor 30 dage, og for inguinalhernier, er der tale om re-operation for recidiv indenfor 1 år.

Tablet 1: Superviserede og usuperviserede operationer for umbilikalhernier i 2023 og inguinalhernier for 2022 i Danmark.

	Superviseret operation	Ikke superviseret operation	
--	-------------------------------	------------------------------------	--

	Genindlæggelse (90 d)	Re-operation (30 d)	Antal operationer	Genindlæggelse (90 d)	Re-operation (30 d)	Antal operationer (offentligt)	Antal operationer (privat)
Umbilikalhernier, 2023	9,3 %	1,5 %	666	9,0 %	2,4 %	910	1.235*
	Genindlæggelse (90 d)	Re-operation (1 år)	Antal operationer	Genindlæggelse (90 d)	Re-operation (1 år)	Antal operationer	Antal operationer (privat)
Inguinalhernier, 2022	7,8 %	1,4 %	1.118	6,3 %	0,9 %	3.617	3.705

Bemærk, at i opgørelsen over genindlæggelser og re-operationer indgår udelukkende operationer udført på offentlige hospitaler. De privat udførte operationer er således ikke medregnede, men er anført i tabellen for at anskueliggøre andelen.

* For operationer udført på privathospital, indgår både umbilikalhernier og epigastrielle hernier i opgørelsen.

DHDB har præsenteret styregruppens holdning til uddannelse af kirurger i et holdningspapir (1). Her fremgår at man fraråder, åben operation for inguinalhernie som en del af hoveduddannelsen i kirurgi, fordi en ny international guideline anbefaler laparoskopisk operation som førstevalg (2). Laparaskopi giver kortere tid til rekonvalescens, samt færre akutte og koniske smerter for patienterne. Samtidig er antallet af åbne inguinalhernieoperationer i Danmark for lavt til at læger i hoveduddannelse kan nå de 40 operationer er nødvendige pr. kirurg for at have tilstrækkelig erfaring med operationstypen. Dog anbefaler styregruppen, at kirurger i hoveduddannelse har kendskab til åben operation af inguinalhernier.

Årsrapporten har været i kommentering hos alle regioner.

Hele årsrapporten kan læses på sundhed.dk

(<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/kvalitet/kliniske-kvalitetsdatabaser/planlagt-kirugi/herniedatabase/>).

Referencer:

- (1) Holdningspapir fra Styregruppen for Dansk Herniedatabase: <https://www.herniedatabasen.dk/uddannelse>, besøgt 8/2-2024
- (2) Stabilini C, van Veenendaal N, Aasvang E, et. al. Update of the international HerniaSurge guidelines for groin hernia management. BJS Open 2023;7:zrad080.

Forfattere (styregruppens medlemmer): Frederik Helgstrand, Nadia Henriksen, Thorbjørn Sommer, Allan Dorfelt, Kristoffer Andresen, Lene Peitersen, Marianne Krogsgaard, Marie Kirk Christensen, Mette Willaume, Jacob Rosenberg, Nellie Bering Zinther, Nina Wensel, Chresten Gamborg Puggaard, Birgitte Rühmann, Anne-Kirstine Dyrvig Sant

Interessekonflikter: Ingen